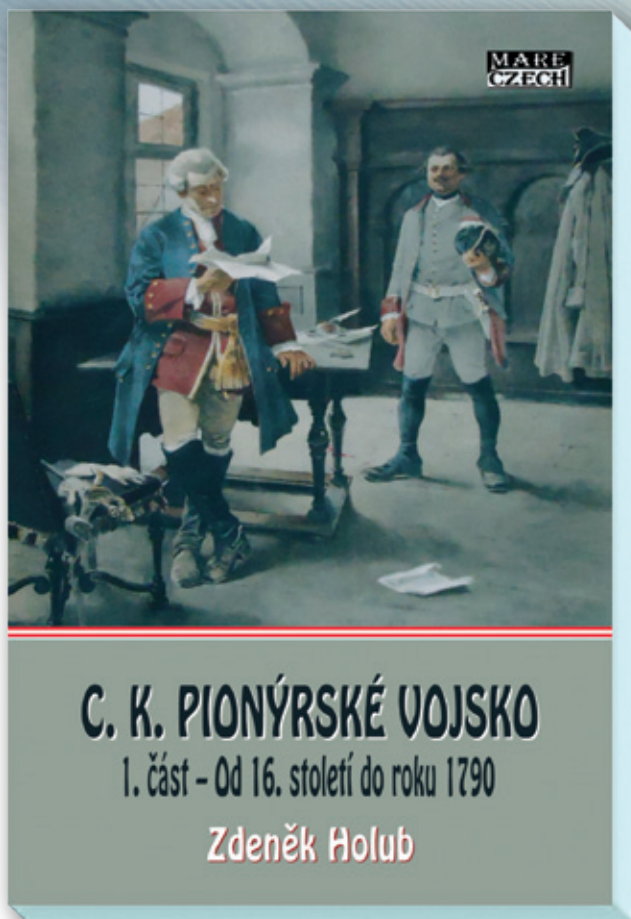

Nakladatelství Mare-Czech představuje titul:

Zdeněk Holub

C. K. PIONÝRSKÉ VOJSKO

4. část - V letech 1816 až 1849

ISBN 978-80-88215-22-6

ISBN (soubor) 978-80-88215-19-6

počet stran 121

vazba brožovaná, 150 x 122 mm

doporučená cena 222 Kč včetně DPH

Distribuci zajišťuje Kosmas, s. r. o.

Objednávky na www.mare-czech.cz,

nebo nakladatelstvi@mare-czech.cz

Vyšlo v září 2019

Čtenář se ve svazcích této řady seznámí s vojenskou historií z poněkud jiné strany. Dozví se něco o zákulisí bojů v popisech činnosti části technického vojska staré c. k. armády zvané pionýři, a také o jejich vzniku, organizaci a vybavení. Mezi zakladatele tohoto druhu vojska patřil Čech, pozdější polní maršál Radecký. Úkolem pionýrů bylo stručně řečeno především budovat a samozřejmě také ničit mosty a komunikace. Tak se může čtenář seznámit i s tou stránkou operací, která je v ostatních dílech opomíjená, a zároveň s každodenností pionýrského vojska a mnoha dalšími zajímavostmi, které během času zcela upadly v zapomnění.

Zdeněk Holub

Autor se narodil v roce 1955 v Ostravě, kde absolvoval chemickou průmyslovku, avšak již dlouhá léta žije v Praze. Před odchodem do důchodu pracoval v pražském IKEM. Již od mládí se zajímal o historii, neboť zastává názor, že nevíme-li, odkud přicházíme, stěží víme, kde se nalézáme a už vůbec nemůžeme vědět kam jdeme. Postupem doby se jeho zájem soustředil především na vojenskou historii, a to zejména na její málo známé stránky. Nakonec zájmově zakotvil u historie armády rakouského, potažmo rakousko-uherského soustátí, a to především u období vlády

předposledního císaře Františka Josefa I.,

protože právě toto období patří k hodně bílým místům v historii českých zemí, neboť ani jeden z nástupnických politických systémů neměl z ideologických důvodů zájem se zabývat touto problematikou, která však tvořila pevnou součást životů našich prapředků.

Věno váno památce
polního maršála
Josefa Václava Antona Františka Karla hraběte Radeckého z Radče
nositele většiny nejvyšších řádů a vyznamenání
rakouské monarchie a celé Evropy
narozeneho 2. listopadu 1766 na zámku Třebnice u Sedlčan
a zemřelého 5. ledna 1858 v Miláně v Itálii
a
emeritního plk. ing. Josefa Fučka
zemřelého 14. dubna 2018, který se v zájmu historické pravdy nebál plout
proti proudu i když mu to přinášelo mnohá protiventství

Na obálce:
Důstojník hraničářské pachtoty v 1820, ke které patřil čáskistický prapor.

Ilustrace použité na obálkách knižní řady C. K. *pionýrské vojsko*
od Rudolfa von Ottenfelda a pocházejí z publikace
„Die österreichische Armee von 1700 bis 1867“
autorů Oscara Teubera, Rudolfa von Ottenfelda,
vydané ve Vídni v 1895.

Copyright © 2019 by Zdeněk Holub
Copyright © 2019 for Cover by Marek Příkryl,
s použitím ilustrace Rudolfa von Ottenfelda
Copyright © 2019 for the Czech edition by Marek-Czech

ISBN 978-80-88215-35-6 (4. díl)
ISBN 978-80-88215-19-6 (souboj)

P.K. V LETECH 1815 – 1843

Léta 1816–1826

Organizace z roku 1816. Kromě pozorovacího sboru, který podle mírové smlouvy měl ještě pět let zůstat ve Francii, se armáda vrátila začátkem roku 1816 do monarchie, aby byla převedena na mírový stav. Z P.K. zůstala u pozorovacího sboru ve Francii pion. kompanie hejtmana Kohla.

Císařovo usnesení z 15. března 1816 k přechodu na mírový stav u P.K. stanovilo, že bude redukován na dva pion. prapory, každý po čtyřech pion. kompaniích po 120 vojínch. Pion. kompanie ve Francii byla vedena jako nadpočetná. Zároveň bylo stanoveno, že P.K. bude používán k veřejným pracím. Podle toho to císařova usnesení stanovilo nařízení HKR z 16. dubna 1816 budoucí početní poměry P.K. následujícím způsobem.

Štáb tvořili štábní důstojníci jako velitel P.K., dva štábní důstojníci jako velitelé pion. praporů, lékař P.K., účetní, adjutant P.K., dva adjutanti pion. praporů, nadlékař, osm podlékařů, čtyři ubytovatelé, tři důstojníci služové, pět osobních služáků, to je celkem 29 mužů.

Osm pion. kompanií s šesti hejtmany, dvěma kptpor., osmi npor., osmi ppor., 16 šikovatelů, 40 kadetů, 96 desátníků, 16 bubeníků, osmi důstojnickými sluhy, 160 tesařů, 960 vojínů a 16 osobními sluhy představuje celkem 1336 mužů. Celkový mírový počet tedy dosáhl výše 1365 mužů.

Válečný počet: dva pion. prapory po šesti pion. kompaniích, jeden pion. prapor se čtyřmi pion. kompaniemi. Štáb vykazoval proti mírovému počtu zvýšení pouze o dva nadlékaře, osm podlékařů a čtyři ubytovatelé.

16 pion. kompanií s 13 hejtmany, třemi kptpor., 16 npor., 32 ppor., 32 šikovatelů, 80 kadetů, 192 desátníků, 32 bubeníků, 16 důstojnickými sluhy, 320 tesařů, 2400 vojínů a 48 osobními sluhy, tedy celkem 3184 mužů.

Depotní kompanie s hejtmánem, npor., ppor., dvěma šikovateli, pěti kadety, 12 desátníky, dvěma bubeníky, dvěma tojnkým sluhy, 20 tesařů, 200 vojínů a dvěma osobními sluhy, to je celkem 247 mužů.

Celkový válečný počet P.K. činil 3474 mužů.

Velitelem P.K. zůstal pplk. Fomer, jako velitelé pion. praporů byli přiděleni pplk. Wirker von Wackerfeld a mjr. Georg von Balz.

– 5 –

Pokud se týká ostatních částí dřívějšího mostního vybavení, schvájí, aby část pontonů a jiných plavidel byla ponechána pro cvičení pionýrů v plavbách nebo použita k udržování existujících škol plavání, případně předána civilním úřadům v okolí Vídně k upotřebení při ohrožení záplavami. Oproti tomu návrh vybavit některé pevnosti pontonovými mosty zamítám, poněvadž do prava, umístění a údržba těchto mostů způsobuje trvalé výlohy, a přitom kvůli nedostatků náležitěho dohledu by pravděpodobně přišly na zmar před zamýšleným použitím.

Pontony, které pro dříve vzpomenuhé účely nemohou být použity, budou co nejlépe zrušeny, stejně jako staré pontonové vozy, když je dělostřelecké nebo vozatašstvo nemůže vhodně upotřebit k výrobě vlastních vozů.

Pionýrské mostní lávky, přidělené některým generálním velitelstvím k výuce v mostění takzvaných plukovních pionýrů, budou staženy a nebudou nahrazeny KBE nového druhu.

Výuka mužstva pluků v přemostění většího vodstva je zcela zastavena s ohledem na nebezpečí s tím spojené, týkající se nenáležité instruuování lidí, poněvadž je zbytečné, když se o mostovníctví v poli postará dostatečnými silami a vybavením P.K., když budou i v míru při velkých soustředěních vojska v případě potřeby dány velícím generálům k dispozici oddíly s potřebným nářadím.

Organizací z roku 1843, stanovenou tímto císařovým rozkazem, je starší období historie válečného mostovníctví a k němu přiděleného vojska v Rakousku uzavřeno.

ROKY 1843 AŽ 1849

Jmenování Biraga brigády P.K. Rozhodnutím císaře z 9. února 1844 byl na místo zemřelého GM Franze Jankovicsa jmenován brigády P.K. ppor. lombardsko-benátské šlechtické tělesné gardy v plk. Birago s ponecháním ve výkonu služby u uvedené gardy.

Abyste své službě odpovídajícím způsobem mohli věnovat, byl brigádyrovi schválen k inspekci pion. oddílů v zemi každoroční pauza 1.000 zlatých konvenční míře, mimo to pro inspekci zahraničních oddílů výlohy na dostavku a přiměřená náhrada výdajů.

V roce 1843 byla jmenováním GM Franze Jankovicsa zřízena pion. brigáda, zbraňová přírůbek řízení GQMS. Vliv brigády na P.K. byl velmi významný nejen výlučně ve vojenském, nýbrž také v technickém ohledu. Velitelé pion. brigád v příslušela kontrola vojensko-technického vývoje P.K. stejně jako kontrola materiálu, a proto mělo rozhodující vliv na toho se týkající změny a zlepšení.

Z toho důvodu bylo nezbytné brigádám P.K., který tímto způsobem vlastně představoval jeho nejvyšší vedení, ustanovit důstojníka, který musel v P.K. bezpodmínečně vykonávat službu, poněvadž pouze tímto způsobem dosáhl nezbytných praktických zkušeností zejména s ohledem na materiál.

Dalo se předvídat, že při výběru na obsazení této funkce nastanou velmi brzy problémy. Ukázalo se to už po smrti plk. Birago.

Vztahy mezi oběma tělesy, GQMS jako nařizující a P.K. jako vykonávající část, se při všech válečných operacích projevovaly nejrozmanitějším způsobem a vývoj a zvyšování kvalifikace pion. záležitostí byly pro GQMS důležitější, neboť od jím zářijí činnosti se muselo dvakrát v četných případech k dispozici pro pohyby plk. GQMS u všech organizačních a technických otázek, které se týkaly P.K., uplatňoval rozhodující způsobem svůj názor ku prospěchu dalšího rozvoje P.K.

Vytvořením mimo GQMS se nacházející vedoucí instituce P.K. byly jeho agendy přímého vlivu GQMS zbraňové a od zřízení P.K. existující poměry zrušeny. Je pochopitelné, že nové poměry nemohly nadále přetrvávat a v průběhu několika let následovala jejich změna. Císařovým velitelským listem z 15. listopadu 1849 bylo to již nařízeno, aby společně s provedeným oddělením vojenské a administrativní části vojenství podle už dříve existujících směrnic z 1. listopadu 1849, byl P.K. znovu postaven pod přímé vele-

PŘÍBLIŽNÁ LOKACE NĚKTERÝCH MÍST

popisovaných v textu, s výřezem mapy Evropy (1880–1898) na pozadí

— 116 —

— 117 —

OBSAH

Úvodní slovo autora	5
Technická poznámka	5
P.K. v letech 1815 – 1843	5
Léta 1816–1825	5
Léta 1825–1830	14
Zavedení mostních lávek systému z roku 1828	16
Materiál mostních lávek z roku 1828	21
Léta 1830 až 1843	22
Daň činnost pion. oddílů v letech 1834–1843	26
Pontonýrství od roku 1815 do roku 1843	31
Organizační a technické změny	31
Pontonýrský mostní materiál z roku 1818	36
Zavedení mostního systému Birago	43
Zavedení systému v álečných mostů Birago	43
azkoušky, které tomu předcházely	49
Zkoušky s mostním systémem Birago	49
Sloučení P.K. s pontonýrským praporem	60
Organizace P.K. od roku 1843	60
Roky 1843 až 1849	67
Ostatní události v průběhu časového úseku (doplnit data)	74
Technika	80
Rok 1848	83
Rok 1849	107
Technika	110
Poznámky	113
Přibližná Lokace některých míst a plánů Vídně z roku 1850	116

C. K. PIONÝRSKÉ VOJSKO

4. část – Od roku 1816 do roku 1849

Zdeněk Holub

Obálka Marek Fikryl
s použitím ilustrace z knihy *Die österreichische Armee von 1700 bis 1867*,
Oscar Teuber, Rudolf von Ottenfeld, vydané ve Vídni v 1895.
Grafická úprava a technická redakce Marek Fikryl
Jazyková redakce Andrea Vernerová
Sazba a litografie Marek-Czech

Vydalo nakladatelství Marek-Czech,
Marek Fikryl, Křivenická 426/42, Praha 8-Čimice,
e-mail: nakladatelství@marek-czech.cz,
www.marek-czech.cz
jako svou 141. publikaci
Vydání 1., Praha 2019.

ISBN 978-80-88215-35-6
ISBN soubor 978-80-88215-19-6

Tisk a vazba powerprint s.r.o.

Doporučená prodejní cena včetně DPH 222 Kč

Reprodukování nebo kopírování i částí tohoto díla
v podobě mechanické, elektronické nebo šíření počítačově přenášitelnými informacemi
bez předchozího svolení autora či vydavatele je považováno za porušení autorských práv a zákonem.

— 120 —